Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Viite
HE 74/2025 vp

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle koskien hallituksen esitystä EU:n gigabittiasetuksen täydentävästä lainsäädännöstä

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintäviraston asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä EU:n gigabittiasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi.

Liikenne- ja viestintävirasto on antanut käsiteltävänä olevasta hallituksen esityksestä lausuntonsa hallituksen esityksen luonnoksen lausuntokierroksella, jonka liikenne- ja viestintäministeriö on ottanut huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla. Liikenne -ja viestintävirasto on osallistunut aktiivisesti esityksen valmisteluun.

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa hallituksen esitystä ja katsoo, että erittäin suuren kapasiteetin verkkojen rakentamisen ja käyttöönoton sujuvoittaminen, yhteisrakentamisen edistäminen sekä lupaprosessien yhdenmukaistaminen ja keskittäminen ovat erittäin tärkeitä tietoyhteiskunnan yhden keskeisimmän tukipilarin, kapasiteetiltaan riittävien ja luotettavien viestintäyhteyksien, saatavuuden lisäämiseksi.

Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen rakentamiseen liittyvän lupaprosessin yhdenmukaistaminen ja keskittäminen yhteen lupapalveluun mahdollistaa hakemusten sähköisen jättämisen ja tilaseurannan yhdessä palvelussa sekä hakemusten rinnakkaisen käsittelyn eri viranomaisissa. Nämä osaltaan edistävät investointeja, oikeusvarmuutta ja lupaprosessien ennakoitavuutta. Ne myös keventävät lupaprosessien hallinnollista taakkaa erityisesti hakijan näkökulmasta.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää esityksen 8 §:n 2 momentin muotoilua onnistuneena. Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että sisäverkkojen rakentamisen vaatimustenmukaisuuden valvonnassa valvottaisiin kokonaisuutena sitä, että kiinteistön sisäverkko on rakennettu gigabittiasetuksen ja Liikenne- ja viestintäviraston määräyksen mukaisesti. Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan asetuksen 10(5) artiklan edellyttämää valvontaa tulisi tehdä jo rakennuslupavaiheessa, eli rakennuslupaprosessissa tulisi selvittää, mitä sisäverkkoja ollaan rakentamassa ja onko verkot suunniteltu vaatimusten mukaisesti. Mikäli sisäverkkoa ei ole suunniteltu rakennettavaksi tai suunnitelma on selvästi virheellinen esimerkiksi puuttuvien kaapelointien takia, puutteiden korjaus jälkikäteen vaatimusten mukaisiksi tulee usein kohtuuttoman kalliiksi.

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa sitä, että hallituksen esitykseen on lisätty ehdotus sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 303 §:n muuttamisesta valvontatehtävien jaon selkiyttämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää tärkeänä, että kriittisen infrastruktuurin määrittely tehdään tapauskohtaisen kokonaisarvioinnin perusteella. Hallituksen esityksessä ehdotettu määritelmä jättää tarvittavaa liikkumavaraa lainsoveltajille, mutta tarjoaa myös yhteisrakentamislaista[1] puuttumaan jäänyttä tulkinta-apua rajanvetoja koskevien tilanteiden ratkaisemiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan esityksen 12 §:n 3 momentin säännös liikenne- ja viestintäviraston toimivallasta antaa kunnan tai valtionhallinnon viranomaisille oikeus toimia alueellisena keskitettynä tietopisteenä gigabittiasetuksen 7 artiklan tarkoittamien lupien myöntämisen osalta on tarpeen, jotta keskitetty tietopiste voidaan toteuttaa tarkoituksenmukaisella tavalla kaikkialla.

Liikenne- ja viestintävirasto korostaa, että keskitetyn lupapalvelun ja tietopalvelun tietoturvallisuus on varmistettava. Liikenne- ja viestintävirasto pitää onnistuneena 12 §:n 4 momenttiin ehdotettua toimivaltaa, jonka nojalla liikenne- ja viestintäviraston voi peruuttaa 3 momentissa tarkoitetun keskitetyn tietopisteen ylläpitäjän nimityksen, jos tietopiste ei täytä 12 §:n 3 momentissa asetettuja vaatimuksia. Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan tämä edistää alueellisen tietopisteen tietoturvallisuuden riittävän tason varmistamista koko sen elinkaaren ajan.

Liikenne- ja viestintävirasto valmistelee tällä hetkellä gigabittiasetuksen 7 artiklan 3 kohdan mukaista keskitetyn lupahaku- ja tietopalveluiden toteuttamista. Keskitetty lupapalvelu vaatii resurssien lisäksi koordinointia eri lupaviranomaisten kanssa. Liikenne- ja viestintäviraston kunnille toteuttaman kyselyn[2] vastauksista tunnistettiin, että toimivaltaisilla lupaviranomaisilla on käytössä toisistaan poikkeavat menettelytavat ja tietojärjestelmät lupahakemusten käsittelyyn. Tämä monimutkaistaa keskitetyn lupahaku -ja tietopalveluiden toteuttamista. Myös lupapalvelun toteutuksen aikataulu on noussut esille haasteina niin liikenne- ja viestintäviraston kuin lupaviranomaisten näkökulmasta.

Petri Lehikoinen
Osastopäällikkö

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Päivi Peltola-Ojala
Johtava asiantuntija

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Jakelu Liikenne- ja viestintävaliokunta

[1] 276/2016.

[2] Traficom toteutti kyselyn, jossa kartoitettiin kuntien nykyisiä lupa- ja sopimusmenettelyjä sekä käsittelyprosesseja liittyen viestintäverkkojen rakentamiseen. Kyselyn taustalla ovat gigabitti-infrastruktuuriasetuksen velvoitteet.